Lietas Nr.C20207814

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2014.gada 22.decembrī

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
priekšsēdētāja L.Kraule,
tiesneši L.Vēbere un Z.Zaiceva
ar sekretāri A.Ormani, piedaloties prasītājai /Pers.A/ un atbildētāja Liepājas /Nosaukums/ "/Nosaukums/" pārstāvei advokātei S.Sprūdei, izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /Pers.A/ prasībā pret Liepājas speciālo pirmsskolas izglītības iestādi "/Nosaukums/" par darba tiesisko attiecību uzteikuma atzīšanu par prettiesisku, sakarā ar /Pers.A/ apelācijas sūdzību par Liepājas tiesas 2014.gada 10.septembra spriedumu.

Tiesas kolēģija tiesas sēdē

k o n s t a t ē j a:

Ar Liepājas tiesas 2014.gada 10.septembra spriedumu noraidīta /Pers.A/ prasība pret Liepājas speciālo pirmsskolas izglītības iestādi "/Nosaukums/" par darba tiesisko attiecību uzteikuma atzīšanu par prettiesisku.

Tiesa konstatējusi šādus lietas apstākļus.

Saskaņā ar darba līgumu Nr.3/2011 un tā grozījumiem prasītāja strādājusi pie atbildētājas par saimniecības daļas vadītāju. 2014.gada 4.aprīlī darba devējs uzteicis prasītājai darbu ar 2014.gada 30.maiju, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 9.punktu.

Prasītāja cēlusi prasību par darba tiesisko attiecību uzteikuma atzīšanu par prettiesisku, uzskatot, ka atbildētāja ir pārkāpusi Darba likuma 9.panta pirmās daļas aizliegumu sodīt darbinieku vai citādi tieši vai netieši radīt viņam nelabvēlīgas sekas tāpēc, ka darbinieks darba tiesisko attiecību ietvaros pieļaujamā veidā izmanto savas tiesības, jo, prasītājas ieskatā, štata vietas samazinājums ir sods par to, ka prasītāja vērsusies Valsts darba inspekcijā un informējusi to par notikušu nelaimes gadījumu, kā arī vairākkārtīgi ir informējusi Liepājas pilsētas izglītības pārvaldi un Valsts darba inspekciju par nepilnībām izglītības iestādē "/Nosaukums/".

Tiesa atzinusi, ka prasībā norādītie apstākļi nav apstiprinājušies ar lietā noskaidrotajiem apstākļiem.

2014.gada 7.maijā Liepājas pilsētas Izglītības pārvalde noslēgusi līgumu par ēdināšanas pakalpojuma sniegšanu Liepājas speciālās pirmsskolas izglītības iestādēs "/Nosaukums/", "/Nosaukums/" un "/Nosaukums/". Iepirkums izsludināts 2014.gada 3.martā, piedāvājumu iesniegšanas termiņš - 2014.gada 25.marts.

No 2008.gada 5.jūnija Liepājas pilsētas domes apstiprinātā Liepājas speciālās pirmsskolas izglītības iestādes "/Nosaukums/" nolikuma izriet, ka tās vadītāja 2014.gada 3.martā savas kompetences ietvaros izvērtējusi saimniecības vadītājas amatu un atzinusi, ka amata vienība – saimniecības vadītāja, ir likvidējama.

Tiesa secinājusi, ka saimniecības vadītājas desmit no 18 pienākumiem ir saistīti ar bērnu ēdināšanas organizēšanu un dokumentācijas kārtošanu. Darba devējs ir vērtējis saimniecības vadītāja amata nepieciešamību, ievērojot, ka ēdināšanu nodrošinās firma, atbilstoši Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldes noslēgtajam līgumam. Lieciniece /Pers.B/, kura vada pirmsskolas izglītības iestādi "/Nosaukums/", liecināja, ka mazos bērnudārzos ar mazu izglītojamo skaitu, saimniecības vadītāja vietu iespējams sadalīt citiem tehniskajiem darbiniekiem, ekonomējot finanšu līdzekļus.

Tiesa norādījusi uz judikatūrā pausto atziņu, ka tiesas kompetencē neietilpst izvērtēt darba devēja saimniecisko un organizatorisko pasākumu veikšanas nepieciešamību un lietderību, jo šo jautājumu izlemšana ietilpst darba devēja kompetencē (AT Senāta 2008.gada 16.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC-145).

Atbildētāja nav pārkāpusi Darba likuma 9.panta pirmo daļu.

Vērtējot prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzinusi, ka 2013.gada 11.jūnija rīkojums Nr.68 par rājiena izteikšanu prasītājai atcelts, jo darba devēja nebija ievērojusi noteikto kārtību. Vienlaikus pārraugošā iestāde konstatējusi, ka prasītāja nav ievērojusi darba kārtību, un bija pamats rājiena izteikšanai. Tiesa secinājusi, ka rājiens 2013.gada 11.jūnijā prasītājai izteikts par darba kārtības neievērošanu.

Ar Valsts darba inspekcijas 2013.gada 14.jūnija lēmumu /Pers.C/ kā iestādes vadītāja sodīta atbilstoši LAPK 41.^{5} panta pirmajai daļai par darba aizsardzību regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem, kas rada tiešus draudus nodarbināto drošībai un veselībai speciālajā pirmsskolas izglītības iestādē "/Nosaukums/". Aktā Nr.1700522013 par notikušo nelaimes gadījumu atzīts, ka nelaimes gadījums ir darba vides faktoru iedarbības rezultāts.

Tiesa atzinusi, ka nav pamata darba devēja 2014.gada 4.aprīļa uzteikumu saistīt ar norādītajiem faktiem. Gan prasītājas amata apraksts, gan liecinieki liecināja, ka saimniecības vadītājas galvenie ikdienas darba pienākumi bija saistīti ar ēdināšanas organizēšanu. Nav pamata apšaubīt darba devēja veikto darbinieku skaita samazināšanu, ņemot vērā, ka ēdināšanas pakalpojumu sniegs cita persona. Salīdzinot medicīnas māsas 2013.gada 13.augusta un 2014.gada 30.aprīļa amata aprakstus, tiesa konstatējusi, ka medicīnas māsas darba pienākumi papildināti ar darba pienākumiem, kurus veica saimniecības vadītāja.

Par šo spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi prasītāja /Pers.A/, lūdzot apmierināt prasības pieteikumā izteiktos prasījumus.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka tiesa spriedumā paļāvusies uz nākotnē iespējamiem notikumiem, ka 2014.gada 1.septembrī atbildētājai tiks apstiprināts jauns štata saraksts. Šādi tiek akceptēta darba devēja patvaļa piemērot darbinieku skaita samazināšanas noteikumu neierobežoti plaši. Atbildētājai, kura pati nav tiesīga izlemt jautājumu par štata vietu daudzumu, nebija tiesības izlemt jautājumu par darbinieku skaita samazināšanu pirms jaunā darbinieku štata saraksta apstiprināšanas. Apstāklis, ka bija izsludināts konkurss par ēdināšanas pakalpojumu sniegšanu pirmsskolas izglītības iestādēm, nav tiesisks pamats darba līguma uzteikumam.

Nav izprotams, kāpēc tiesa nav ņēmusi vērā liecinieku liecības, kurās nepārprotami saskatāma prasītājas diskriminācija, tomēr atsaukusies uz atbildētājas iesniegto dokumentu, kurā darbinieki pozitīvi atsaukušies par atbildētāju. Atbildētāja neiesniedza nevienu pierādījumu par diskriminācijas neesamību.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos par apelācijas sūdzību norādījusi, ka, pamatojoties uz Izglītības likuma 28. un 30.pantu, atbildētājai bija tiesības lemt par darbinieku skaita samazināšanu, veicot saimnieciskos un organizatoriskos pasākumus. Atbildētājas rīcībā bija 2014.gada 11.marta rīkojums Nr.25v no pārraugošās iestādes "Par pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāžu darbu vasaras periodā" par iestādes plānotu slēgšanu no 02.06.2014.-31.07.2014.

Novērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma motīvus, apelācijas sūdzības argumentus, pušu paskaidrojumus apelācijas instances tiesas sēdē un lietas materiālus to kopumā, tiesas kolēģija atzīst, ka prasība un apelācijas sūdzība ir noraidāmas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu, tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams un pievienojas šī sprieduma motivācijai.

Apelācijas instance neatrod pierādījumus prasītājas apgalvojumam, ka darbinieku skaita samazināšana ir bijusi sekas tam, ka prasītāja vērsusies kompetentās iestādēs, lai aizstāvētu savas tiesības.

Pirmās instances tiesas spriedumā analizētais prasītājas disciplinārais sods 2013.gada 11.jūnijā nav attiecināms ar darba uzteikumu un atbildētāja ir pierādījusi, ka saimniecības daļas vadītājas štata vienības likvidēšana saistīta ar iestādes saimnieciskā un organizatoriskā darba pasākumiem, kuru vērtēšana, kā to pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, neietilpst tiesas kompetencē.

Tāpat tiesas kolēģija secina, ka saimniecisku un organizatorisku pasākumu veikšana nav saistāma arī ar štatu saraksta apstiprināšanu Liepājas pilsētas izglītības pārvaldē. Darba devējam jebkurā laikā ir tiesības izvērtēt darbinieku skaita un amata vienību saimniecisko lietderību. Konkrētajā gadījumā darba devējs ir viennozīmīgi pierādījis, ka Liepājas pilsētas Izglītības pārvalde ir veikusi centralizētu izglītojamo un darbinieku ēdināšanas iepirkumu visām speciālajām izglītības iestādēm, tai skaitā atbildētājai un līdz ar to vērtējusi pavāra un saimniecības daļas vadītāja amata lietderību iestādē, ņemot vērā, ka saimniecības daļas vadītāja pienākumu lielākā daļa bija saistīta ar ēdināšanas organizāciju. Ņemot vērā, ka atlikušo pienākumu veikšanai ekonomiski neizdevīga ir štata vienības saglabāšana, tiesai nav nekāda pamata saistīt darba devēja uzteikumu prasītājai ar citiem apstākļiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, līdz ar to no prasītājas par labu atbildētājai piedzenama liecinieku nodeva 4,27 EUR.

Pamatojoties uz minēto un ievērojot Civilprocesa likuma 432. - 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a :

/Pers.A/prasību pret Liepājas speciālās pirmsskolas izglītības iestādi "/Nosaukums/" par darba tiesisko attiecību uzteikuma atzīšanu par prettiesisku noraidīt.

Piedzīt no /Pers.A/, personas kods /personas kods/, par labu Liepājas speciālās pirmsskolas izglītības iestādei "/Nosaukums/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesas izdevumus 4,27 (četri *euro* un 27 centi).

Noteikt desmit dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu pēc tā stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā trīsdesmit dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā.

Pilns sprieduma teksts sagatavots 2014.gada 22.decembrī.

Priekšsēdētāja L.Kraule

Tiesneši Z.Zaiceva

L.Vēbere